

Projekt

z dnia 25 lutego 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XII/...../2025
RADY MIEJSKIEJ W CYBINCE**

z dnia 5 marca 2025 r.

**w sprawie Programu Wspierania Rodziny
dla Gminy Cybinka na lata 2025 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2024 r., poz. 1465 ze zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2025 r., poz. 49 ze zm.).

uchwała się, co następuje:

§ 1. Ustala się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Cybinka na lata 2025 – 2027 stanowiący załącznik do uchwały, zwany dalej Programem.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Cybinki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Cybinka na lata 2025-2027

Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju. Rodzina wypełnia istotne funkcje zarówno w interesie społeczeństwa jak i jednostki, zaspokajając również potrzeby biologiczne, psychiczne i społeczne swoich członków.

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka. Jednak nie wszystkie rodziny swoje funkcje realizują w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć się szczęśliwe.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Na skutek czynników zewnętrznych, np. bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania oraz czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny, np. uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych dokonuje się dezorganizacja życia rodziny.

Do zadań gminy należy m.in. dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Wszelkie działania na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Podstawą do rozwiązywania problemów w rodzinie jest ich wspieranie we właściwym wypełnianiu ról społecznych oraz w odbudowywaniu prawidłowych relacji między ich członkami. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz.

- 1283 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
 - ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323 ze zm.);
 - ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1576 ze zm.);
 - ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 ze zm.);
 - ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.);
 - ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz.49 ze zm.);
 - ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1829)

Gminny Program Wspierania Rodziny powstał w oparciu o diagnozę środowiska przygotowaną na podstawie analizy dokumentacji Ośrodka Pomocy Społecznej w Cybince.

I. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej rodzin w Gminie Cybinka

Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2024 r. w Gminie Cybinka wyniosła: ogółem 6127. Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jedną z przyczyn udzielenia rodzinom pomocy w formie zasiłków wypłacanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince jest bezrobocie.

Inne powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej to:

- ubóstwo;
- bezdomność;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego;
- przemoc w rodzinie;

- alkoholizm;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- zdarzenie losowe.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia z dnia 12 marca 2004 r., Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince wydał decyzje przyznające pomoc społeczną w formie:

- zasiłku stałego
- zasiłku okresowego :
 - a) z powodu bezrobocia
 - b) długotrwałej choroby
 - c) niepełnosprawności
 - d) inne przyczyny
 - schronienia
 - posiłku
 - usług opiekuńczych
 - zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince wypłacił:

- a) zasiłki rodzinne
- b) dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:
 - z tytułu urodzenia dziecka;
 - z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - tytułu samotnego wychowania dziecka;
 - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
 - z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego;
 - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;
 - z tytułu wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej;
- c) zasiłki pielęgnacyjne;
- d) świadczenia pielęgnacyjne;
- e) specjalne zasiłki opiekuńcze;
- f) świadczenia rodzicielskie;
- g) jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka
- h) świadczenia (zasiłki rodzinne i dodatki) w przypadku przekroczenia kryterium

dochodowego z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”;

- i) świadczenia wychowawcze 500 Plus
- j) świadczenia w ramach programu Dobry Start

Ponadto wypłacane były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne opłacono składki emerytalno – rentowe.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny z terenu gminy Cybinka mogły liczyć na wsparcie dwóch **asystentów rodziny** zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Cybince.

Celem pracy asystentów rodziny było, m. in. podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w nabyciu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, jak również w radzeniu sobie z sytuacjami dnia codziennego. Asystenci, wykorzystując potencjał rodziny oraz jej zasoby i mocne strony pomagali znaleźć rozwiązania trudnych sytuacji i problemów życia codziennego.

Na terenie Gminy Cybinka działa **Placówka Wsparcia Dziennego „Promyk”**, która wspiera rodzinę w wypełnianiu jej podstawowych funkcji. Prowadzone są oddziaływania profilaktyczne dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową. Współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi. Placówka dysponuje 15 miejscami, prowadzona jest w formie opiekuńczej. Zapewnia dzieciom m.in. opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego.

Rodziny wielodzietne, tj. przynajmniej z trojgiem dzieci z terenu Gminy po złożeniu stosownego wniosku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Cybince mogą otrzymać **Kartę Dużej Rodziny**, która upoważnia je do otrzymania zniżek zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił **do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”**.

Program zapewnia wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

- dzieciom do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego

współdziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

- osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności

- osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie równoważne do ww.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince w 2024 r. realizował program resortowy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. **"Opieka wytchnieniowa" - edycja 2024.**

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.) – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Na terenie gminy Cybinka w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Cybince działa **Klub Senior +**, w którym osoby 60+ mają możliwość wspólnego spędzenia czasu. Seniorzy w jesieni swojego życia wciąż chcą być aktywni, są pełni zapału, dowodem na to jest liczba uczestników Klubu. Spotkania w Klubie często są dla seniorów odskocznią od samotności i lekarstwem na odpowiednie spożytkowanie swojego wolnego czasu.

II . Adresaci programu:

Gminny program wspierania rodziny adresowany jest do rodzin z terenu gminy Cybinki zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

III. Cele gminnego programu wspierania rodziny

Cel główny:

Stworzenie systemu wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Umożliwienie rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
2. Wspieranie rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.
3. Stworzenie systemu wsparcia rodziny, który pozwoliłby na efektywne budowanie mechanizmów współpracy z rodziną dziecka w środowisku rodzinnym.
4. Kontynuacja asystentury rodzinnej jako formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności, która z kolei będzie odpowiedzią na nadmierne zbiurokratyzowanie dotychczasowych form pracy z rodziną.
5. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

IV. Działania Gminy Cybinka w zakresie wspierania rodziny

Zadania w zakresie wspierania rodziny realizowane są m. in. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gmina Cybinka realizuje ustawowe zadania poprzez:

1. Opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. Udzielanie wsparcia finansowego poprzez przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, okresowych, celowych, jak również zapewnienie posiłku i dożywianie dzieci;
3. Pracę socjalną, której celem jest pomoc rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
4. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez:
 - a) analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
 - b) wzmacnianie roli i funkcji rodziny;
 - c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
 - d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;

- e) pomocy w integracji rodziny;
 - f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
 - g) dążenie do reintegracji rodziny;
5. Opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Cybinka na lata 2024-2030;
 6. Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
 7. Funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego;
 8. Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego.

Realizacja programu w zakresie wspierania rodziny odbywać się będzie na zasadach współdziałania z jednostkami administracji samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz rodziny. Realizacja działań zawartych w Programie odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych obowiązywania Programu czyli w latach 2025-2027.

W celu usprawnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzin, Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince zatrudnia dwóch **asystentów rodziny**, których zadaniem jest praca z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem wg wcześniej ustalonego planu pracy z rodziną. Praca asystenta z wybraną rodziną jest prowadzona do momentu osiągnięcia przez tę rodzinę stabilizacji życiowej umożliwiającej podstawowe wypełnianie obowiązków wobec małoletnich dzieci.

Ponadto Zarządzeniem Burmistrza Cybinki powołano **zespół interdyscyplinarny**, który realizuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W skład zespołu wchodzi pracownicy następujących instytucji i organizacji:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Cybince;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cybince
- Posterunku Policji w Cybince;
- Zespołu Szkół w Cybince;
- Szkoły Podstawowej w Białkowie;
- NZOZ „ATIS” w Cybince
- Cybińskiego Stowarzyszenia Rozwoju PRO-EKO w Cybince;
- Kurator Sądowy;

V. Oczekiwane rezultaty

1. Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy.
3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
4. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.
5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
6. Analiza sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny.

Zespół realizujący program

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince.

Finansowanie i monitorowanie programu wspierania rodziny na lata 2025-2027

Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Cybinka oraz w miarę możliwości z innych źródeł. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Cybince będzie przedstawiał Radzie Miejskiej w Cybince roczne sprawozdania z realizacji Programu.

Monitoring

Monitoring będzie prowadzony w oparciu o sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Cybince oraz sprawozdania z realizacji poszczególnych programów i projektów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Obowiązek monitorowania realizacji działań spoczywa na Ośrodku Pomocy Społecznej w Cybince, który będzie przedstawiał Radzie Miejskiej w Cybince roczne sprawozdania z realizacji Programu.

Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Cybinka na lata 2025 – 2027

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49 ze zm.), do zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny. Program Wspierania Rodziny dla Gminy Cybinka opracowany na lata 2025 – 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały przyczyni się do stworzenia systemu wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Uwzględniając powyższe, podjęcie przez Radę Miejską w Cybinie uchwały w sprawie Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Cybinka na lata 2025 – 2027 jest uzasadnione.